

ฉันทกถา

ที่ กค ๑๐๑๐/ ๖๖๖๖

กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การต่ออายุความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Bilateral Swap Agreement) ระหว่าง
ธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลังญี่ปุ่น

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ... 9 กค. 2567

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ภาพถ่ายหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๒๓๓๓๑ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๔
๒. ภาพถ่ายความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลังญี่ปุ่น ฉบับปัจจุบัน
๓. ภาพถ่ายความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลังญี่ปุ่น ฉบับใหม่
๔. คำแปลภาษาไทยของความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังญี่ปุ่น ฉบับใหม่
๕. สารสำคัญการต่ออายุความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังญี่ปุ่น
๖. ภาพถ่ายหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/๑๕๕ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗
๗. ภาพถ่ายพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑
๘. ภาพถ่ายหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ ธปท. ฝร. ๓๗๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง การต่ออายุความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Bilateral Swap Agreement) ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และกระทรวงการคลังญี่ปุ่น (ความตกลง BSA) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

/๒. ความเร่งด่วน...

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ธปท. และธนาคารกลางญี่ปุ่น (ในฐานะผู้แทนกระทรวงการคลังญี่ปุ่น) มีกำหนดลงนามในความตกลง BSA ฉบับใหม่ในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๗

๓.สาระสำคัญ

๓.๑ การจัดทำความตกลง BSA มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกลไกทางการเงินในการให้ความช่วยเหลือระหว่างกันในกรณีที่ประสบปัญหาดุลการชำระเงินหรือขาดสภาพคล่องในระยะสั้น และเป็นส่วนเสริมความช่วยเหลือด้านการเงินที่ได้รับจากความตกลงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation: CMIM)

๓.๒ ธปท. และกระทรวงการคลังญี่ปุ่นได้จัดทำความตกลง BSA ฉบับแรกขึ้นเมื่อปี ๒๕๔๔ วงเงิน ๓ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งได้มีการปรับปรุงและต่ออายุมาอย่างต่อเนื่อง และมีความตกลง BSA มาแล้วทั้งสิ้น ๕ ฉบับ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบการต่ออายุความตกลง BSA ฉบับปัจจุบันเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) และได้มีการลงนามเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ซึ่งจะหมดอายุลงในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

๓.๓ ที่ประชุมคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ได้เห็นชอบการต่ออายุความตกลง BSA ฉบับใหม่ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ และพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยมีกำหนดจะลงนามในช่วงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๗

๓.๔ ความตกลง BSA ฉบับใหม่ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และคำแปลภาษาไทยปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) มีสาระสำคัญเพื่อขยายอายุความตกลงปัจจุบันไปอีก ๓ ปี ถึงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๗๐ ซึ่งการต่ออายุความตกลง BSA ครั้งนี้ไม่กระทบสาระสำคัญอื่น ๆ ของความตกลง BSA โดยรายละเอียด ดังนี้

๓.๔.๑ รูปแบบกลไก ประกอบด้วย (๑) กลไกแก้ไขวิกฤต และ (๒) กลไกป้องกันวิกฤต

๓.๔.๒ รูปแบบการเบิกถอน ประกอบด้วย (๑) การเบิกถอนสองทางสำหรับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ (Two-Way) และ (๒) การเบิกถอนทางเดียวสำหรับสกุลเงินเยน (One-Way) ซึ่ง ธปท. สามารถเบิกถอนเป็นสกุลเงินเยนได้

๓.๔.๓ วงเงินสูงสุดที่สามารถเบิกถอนได้ ประกอบด้วย (๑) กรณีขอใช้วงเงินจาก BSA เพียงแหล่งเดียวจะสามารถเบิกถอนได้สูงสุด ๖๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (๒) กรณีขอใช้วงเงินจากทั้ง BSA และ CMIM ที่ไม่เชื่อมโยงกับความช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund (IMF) De-Linked Portion) จะสามารถเบิกถอนได้สูงสุด ๑.๒ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และ (๓) กรณีขอใช้วงเงินจากทั้ง BSA และ CMIM ที่เชื่อมโยงกับความช่วยเหลือของ IMF (IMF Linked Portion) จะสามารถเบิกถอนได้สูงสุด ๓ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

๓.๔.๔ อัตราดอกเบี้ย (Reference Rate) เป็นไปตามความตกลง CMIM

๓.๔.๕ อายุสัญญา มีอายุ ๓ ปี

ทั้งนี้ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการคลังที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังต้องลงนามในหนังสือรับทราบข้อผูกพัน ในกรณีที่ ธปท. ขอรับความช่วยเหลือจากความตกลง BSA นั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากความตกลงฉบับปัจจุบัน โดยมีสาระสำคัญปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

๔.๑ การต่ออายุความตกลง BSA เป็นกลไกเสริมสภาพคล่องกรณีที่ไทยประสบปัญหาขาดสภาพคล่องหรือปัญหาดุลการชำระเงิน และจะเป็นการส่งเสริมความร่วมมือทางการเงินระหว่างไทยและญี่ปุ่น

/๔.๒ การต่ออายุ...

๔.๒ การต่ออายุความตกลง BSA สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการสร้างบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลก ให้ความสำคัญกับการดำเนินความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศต่าง ๆ อย่างสมดุล ตั้งอยู่บนผลประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ กระชับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และรักษาสภาพหน้าของประเทศไทยในภูมิภาคและอนุภูมิภาค รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับกลุ่มประเทศ องค์การทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นคง ของประเทศไทย

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้
ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๗/๑๘๕ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖) ให้ความเห็นต่อความตกลง BSA ไว้ว่าสาระสำคัญของการจัดทำ ความตกลง BSA อยู่ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ของ ธปท. ที่จะดำเนินการได้เอง จึงถือเป็นความตกลงในระดับ หน่วยงานมิใช่ระดับรัฐ ประกอบกับการที่ความตกลงดังกล่าวกำหนดให้กฎหมายอังกฤษเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับ กับความตกลง BSA แสดงให้เห็นว่าคู่ภาคีมีได้มุ่งหมายให้ผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมาย ระหว่างประเทศ จึงไม่เข้าข่ายการเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างไรก็ดี เนื่องจากความตกลง BSA กำหนดให้รัฐบาลไทยลงนามในหนังสือรับทราบข้อผูกพันกรณีของไทย ขอรับความช่วยเหลือ จึงต้องมีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

๗. ข้อกฎหมาย

การจัดทำสัญญาความตกลง BSA ถือเป็นสัญญาความตกลงเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงิน ซึ่ง ธปท. สามารถดำเนินการได้เองตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ (๒) มาตรา ๒๕ (๘) และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติ ธนาการแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๗)

๘. ข้อเสนอของกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบการต่ออายุความตกลง BSA ฉบับใหม่ระหว่าง ธปท. กับกระทรวงการคลังญี่ปุ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิชัย ชุณหวชิร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๖๑๐ (รชยา)

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๕๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ rachayak@fpo.go.th